

Píseň: EZ442 – Pane, dnešek je den chvály + **modlitba;**
Oddíl k výkladu: Zj 3, 7-13

Milí,

na posledním setkání jsme se věnovali předchozímu dopisu – do Sard. To bylo opět bohaté, velké město – s velkou židovskou komunitou. Také křesťanský sbor byl živý – ale jen „podle jména.“ Ve skutečnosti byl mrtvý a na vymření. Jejich skutky totiž dosl. „nebyly plné před Bohem.“

Přesto i oni slyšeli trvalou biblickou naději: Změň *sebe*. Obrat' se. Rozpomeň se na *Boží* slovo. *To* slyš a zachovávej. Jinak na ně Kristus „vlítne“ jako zloděj.

O to pak vlastně snadněji pro daný sbor, že navzdory všemu v něm *bylo* několik osob, které se „nepotřísnily.“ Dosl. několik *jmen*. Ti budou chodit v bílém rouchu, protože jsou toho hodni svou *věrností Kristu*.

Ale stejně vítězství bylo a je opět nabídnuto *všem* – kteří budou věrni Kristu i až na smrt, bude-li třeba.

Filadelfie

Byla v době kolem r. 100 zcela nepodstatným městem. Roku 17. po Kr. totiž bylo zničeno zemětřesením. A poté znovu vybudováno za významného přispění císařské pokladnice. Zřejmě tam tak byl o to silnější císařský kult – tak možná i pronásledování křesťanů?

Svatý, pravý s klíčem

Kristova identifikace je zde opět zopakováním obrazů ze Zj 1. Tam šlo o klíč od „smrti a hrobu.“ Zde už přímo *Davidův*, tj. mesiášský, spasitelský (srv. Iz 22, 22). Obrazná moc tohoto obrazného klíče je pak tak veliká, že co je jím zamknuto, nikdo jiný neodemkne. A co odemknuto, nikdo nezamkne.

Tak je tento klíč od života a smrti, ale také od spásy a ztracení, plně v ruce... Kristově! Tj. *není* v ruce císaře, Říma,

ekonomiky, zemětřesení, kultů, tradic atd. Ale *ani* v ruce *filadelfských křesťanů!*

Ale v ruce toho, který je *Svatý* – tj. oddělený, jiný, zcela odlišný (*nejde* o morální kategorii!). A *pravý* – tj. *není* falešný, ulhaný, nepravý, nepravdivý.

A je to *tento a takový*, kdo *otevřel dveře*. Ačkoli měl a má moc je *zavřít*. A z lidského pohledu *neexistuje* důvod, aby dveře (do Božího království) vůbec otevíral.

Přesto tak učinil. Právě pro svou podivnost, odlišnost (= svatost). A pravost – tj. *nefalešnost*.

A pro jistotu i střed v. 8 *zopakuje*, že Kristem otevřené dveře nemůže *nikdo* zavřít.

Až bychom čekali, že taková slova si přece „zasluhují“ ty sbory veliké, živé, bohaté – např. v Efezu a Laodikeji! Ale místo toho je Boží opět *opačné*. Zcela odlišně, znovu a znovu slyší sbory *zničené pronásledováními*.

Což si ani zde ani Kristus ani autor dopisu *neodpustí* zmínit – jakkoli nám to připadá nepatřičné, nediplomatické, nelaskavé: Máš *nepatrnou* moc. Ve srovnání s Římem. Městem. Císařem. Ale i s tím Kristem. Dosl. máš *mikro* dynamis, mikro moc.

Jakoby pravda byla přednější pocitů, názorů, dojmů, lidských zvyklostí?

Nezapřel jsi

Což je o to kontrastnější, že ačkoli mají jen *mikro* moc, tak *nezapřeli* Krista. Ačkoli jsou mučeni, vražděni, pronásledováni, šikanováni, pomlouváni i bití, tak Krista *nezapřeli*. Zcela věrně právě *Kristově* příkladu!

A *tuto* moc má opět *každý*: Zůstat věrný. Nezradit. Nezapřít. Nezaprodát se. Jak ubohá, malá a ponižovaná moc je to u lidí! Přitom takřka *jediná* věc, na které záleží Bohu – věrnost, vytrvalost, nezapření, zachování *Jeho* jména.

Opět jak trvale aktuální.

Synagoga satanova

Opět se může zdát, že i kniha Zj je vlastně antisemitistická (srv. stejné zdání např. u Mt). Bohužel tak byly také tyto texty zneužívány a vykládány – vždyť jde o *synagogu* a *satanovu*. To *zřetelně* nemůže být nic pozitivního!

Nojo, a další slova? Zbytek věty? „Říkají si židé, ale nejsou.“ Což jsme opět už slyšeli. Tak je zcela zřejmě napsáno, že problém *není* v židovství ani s židy, ale s těmi, kteří si na ně jen hrají. Vždyť židovství mělo mnoho výhod a výjimek, které ostatní náboženství ani skupiny neměly. Tak se snadno zdálo být výhodné vydávat se za židy.

Vždyť i předchozí slova zdůrazňují *zachování Božího slova*! Také v tom jsou snad zřetelné židovské kořeny křesťanství. A souhlas obou náboženství také v této věci dodnes.

Trest

A „pro jistotu“ ve stejné linii také důsledky tohoto „vydání do rukou:“ Ti vydaní, ti „satanovi,“ přijdou, padnou ti k nohám a poznají Boží lásku. No, to je panečku „trest“ – vskutku izaiášovský! Tj. ani filadelfští křesťané na ně *nemají* jít s holemi nebo zbraněmi. Už v tom *opačně* k lidskému – ti „odsouzení“ přijdou sami. Vyjádří své pokání. A poznají Boží lásku. Vždyť takové je Kristovo i Boží slovo od počátku – srv. už Gn 12.

A poznají Boží lásku *věrností těch, kdo zachovávají Jeho jméno*. Opět proti nejrůznějším lidským hodnotám. Morálním zvykům a tradicím tehdejších i dnešním – tam i zde. Vždyť jestliže tamti „jsou satan“ – tak je přece musíme *zlikvidovat*! Je to naše *morální povinnost*! Jsou přece *zlo*!

A zase ne. Opět je Boží láska, pravda i spravedlnost pravým opakem lidských představ spravedlnosti, morálky, dobra i lásky.

Vytrvej, zachová

Téma vytrvalosti a zachování se pak opět vrací. Opět tradičně biblicky. A tak tradičně božsky – recipročně, vzájemně. Když

filadelfští zachovali Krista, tak Kristus zachová je. Opět vizme prostotu křesťanského, už biblického, systému.

A to ačkoli ani zde si Kristus *nebere* rukavičky: Přejde na vás zkouška (jako by jich bylo zatím málo!). Přejde navíc na *celý svět*. A prověří (dosl.: vyzkouší) obyvatele země. Ale *já vás zachovám*. Tj. nezachováte se sami. Ani oni ne. *Jen* Bůh může zachovat. Vás i je.

Dosl. pak autor napsal opět velmi odlišně (v. 10): Protože jsi zachoval slovo *mé vytrvalosti*. Tak tentokrát *všechny ostatní* i české překlady. Tedy *nejde* o vytrvalost filadelfských. Jde o jejich zachování *slova* vytrvalosti *Krista*. Vzpomeňme už jen na pašijní vyprávění! Na tradiční biblický důraz na Boží *slovo*! A na *Boží* vytrvalost a trpělivost!

Co přesně bylo touto „zkouškou“ míněno, těžko říct. Snad začínající pronásledování za císaře Domitiana? Ať už jí bylo cokoli, je to nakonec jedno – srv. celý SZ i NZ. Křesťanova reakce má být stále stejná: Zvěstovat Krista. Kristovu *vytrvalost*. Tj. zcela opustit sebe jako centrum, střed – a přijmout za ně Boha v Kristu. Ačkoli to znamená obětovat třeba i *vlastní* biologický život. Jako např. Ježíš Kristus.

Závěr

Předchozí Sardy slyšely, že Kristus přijde „jako zloděj“ – myšleno *nečekaně*. Zde opět takřka opak: „Přijdu *brzo*.“ Ale důsledek je stejný: *Drž se i dál Božího*. Jen tím může člověk zvítězit. A naopak *jen opuštěním* Božího může člověk přijít o „vavřín vítěze.“ Ale to je základní, původní nastavení každého člověka.

I závěrečné „požehnání“ či „zaslíbení“ je opět psáno *církvím*, tedy *není* určeno jen tomu jednomu sboru. Zde obrazem sloupů v chrámě Božím. Tj. že tito pronásledovaní, na vymření, mikromocní, bezmocní, kteří si nedovedou ani otevřít dveře, budou *oporou* Božího chrámu. Budou *tak důležitou* oporou, že bez ní se budova i chrámu *zhroutí*.

Protože *nezapírají* Krista – naopak. Ačkoli jsou jinak bezmocní, ale *tuto* „moc“ nezapřít, zvěstovat, *zachovat*, co je Boží, má každý.

Také proto Boží chrám takoví *už neopustí* – však jim Kristus otevřel dveře, které nelze zavřít.

A *ještě navíc* na ně bude napsáno *Boží jméno*, hebr. šém. Tak oživující moc, že přetekla i do zlidovělých pohádek o např. golemovi.

A to vše se *již děje* – ten „nový Jeruzalém“ *již sestupuje* z nebe od Boha. Tedy v *přítomném* čase.

A to ačkoli je tento závěr mírně paradoxní: Právě Zj 21 zdůrazní, že *právě* chrám tam už nebude. Ani potřeba. Tak i zde zní „již ano“ již se dějícího Božího království sestupujícího z nebe – i „ještě ne“ toho, že v plnosti tu není ani zdaleka.

Také proto zopakována výzva: Dej si velký pozor a hodně se snaž, abys *správně pochopil*, co říká Duch shromážděním (ř. ekklésia).

Píseň: EZ443 – Přijď, králi věčný náš + modlitba Páně
Rozhovor